

Jesejeve korenine

V severnem delu prečne ladje je Marijina kapela z baročnim kipom (okrog 1750). V oboku so Marijine lilije.

Nasproti je slika iz 16. stoletja. Limburški zakonski par Kalchoffen/Langenbach jo je dal leta 1638 obnoviti, kakor je pod sliko napisano. Na sliki vidimo rodovnik Jezusa iz Jesejeve korenine.

Vidimo Jesejevega sina kralja Davida in enajst drugih starozaveznih kraljev. Na levi strani sta Mojzes in Aron, na desni Ezekijel in Daniel. Spodaj je slika »svete rodbine«. Tam vidimo Jezusovo družino, družino Janeza Krstnika, Marijina starša Joahima in Ano, prav tako so kot otroci in njihovi starši upodobljeni tudi apostoli. Leta 1880 je bila slika spet obnovljena.

Krstilnik

Krstni kamen je od 1965 naprej v manjši stranski kapeli, v kapeli sv. Erazma. Krstni kamen je »osemko-ten« in je še izviren iz časa gradnje stolnice. Narejen je iz peščenjaka in bogato okrašen. Spredaj je Jezusov krst v Jordanu. Zgoraj so mogoče upodobljene kreposti, spodaj glavni grehi, saj nas sv. krst očisti izvirnega greha, nas dvigne iz grešnega življenja in nas usposablja za krepotno življenje.

Moderni pokrov (1967) in prav tako vrata vdolbin za sveta olja je izdelal limburški kipar Matevž Winter. Relief in figure na pokrovu kažejo raznolikost in plodovitost stvarjenja. Vdolbine v zidu so za posode, v katerih so shranjena sveta olja, ki so posvečena vsako leto pri krizmeni maši: sv. krizma, krstno olje in bolniško olje.

Južno od glavnega vhoda je od leta 2010 naprej srednjeveški kip Matere Božje (okrog 1330). Limburška stolnica ima 9 zvonov.

Relikvije svetega križa

Poseben zaklad limburške stolnice so relikvije sv. križa, kar sedem kosov lesa, ki so vdane v dragocen zlat križ, ki je shranjen v velikem dragocenem relikviariju, ki se imenuje »stauroteka« (grška beseda »stauros« pomeni križ). Je največja relikvija sv. križa. Ta stauroteka je v postnem času za postne pridige in v tednu pred praznikom povišanja sv. križa v stolnici, ostali čas pa v škofijskem muzeju, Domstraße 12, ki je odprt od torška do sobote od 10.00 do 13.00 in 14.00 do 17.00.

Več informacij:

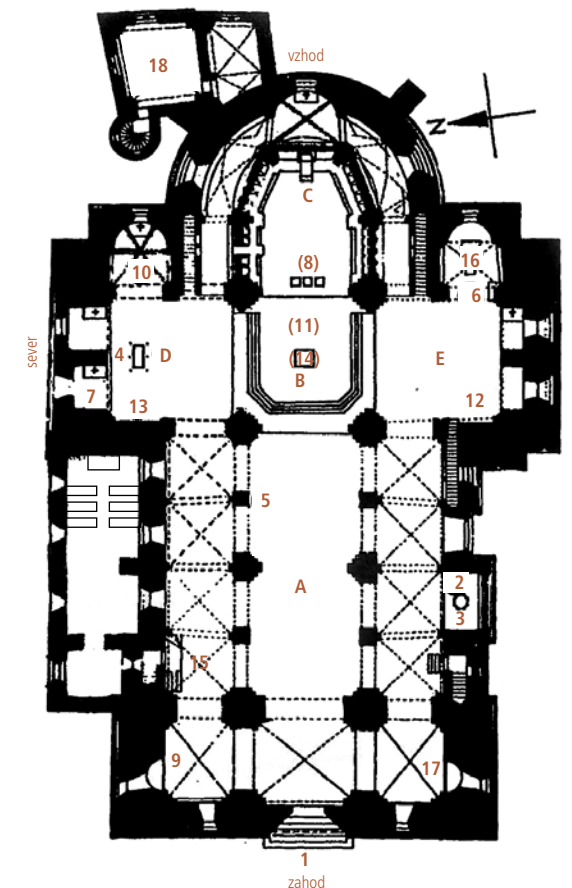
Büro für Domführungen, Domplatz 4, 65549 Limburg
email: domfuehrungen@dom-limburg.de,

www.dom.bistumlimburg.de

slike: © Marcel Schawe, © Fotostudio Werner Baumann, © Eckhard Krumpolz
oblikovanje: Annika Steininger, Bistum Limburg

04/2019

Tloris

Mere: Dolžina stolnice: 54 m; višina v sredi: 21-25 m; širina: 35 m; križiščni stolp znotraj: 33 m, zunaj 66 m; prečna ladja: 30 m.

A glavna ladja	5 gotška zakramentalna hiška, 1496	11 „Majestas Domini“, 1235
B križišče	6 epitaf družine Mundersbach, 1477	12 Samson, pred 1235
C kanoniški kor	7 oltar sv. Ane, konec 15. stoletja	13 Jesejeva korenina, 17. stoletje
D severni del prečne ladje	8 kopija križa iz Walsdorfer (original 1200)	14 glavni oltar
E južni del prečne ladje	9 epitaf Kanonika J. Hepp, 1599	15 vhod v kapelo Najsvetejšega
1 Jurij in Nikolaj, 12./13. stoletje	10 baročna Marija, okrog 1750	16 grobnica škofov
2 krstni kamen, začetek 13. stoletja		17 gotška Marija, 14. stoletje
3 bronast pokrov krstnega kamna, 1967		18 kapiteljska kapela
4 nagrobnik Konrada Kurzbolda		

LIMBURŠKA STOLNICA

slovenska izdaja

Bistum Limburg

Dragi obiskovalci, prisrčno dobrodošli v stolnici sv. Jurija v Limburgu!

Na čudovitem mestu se Vam pokaže limburška stolnica, visoko na skali nad reko Lahn. Stolnica s svojimi sedmimi stolpi spominja na nebeški Jeruzalem ali na »mesto na gori«. Stolnica izgleda kot krona nad mestom in deželo. Kdor vstopi v stolnico preko glavnih vratih, občuduje lepoto, svetlobo in arhitekturno elegantnost. V notranjosti stolnice nas pričakujejo čudoviti umetnostni zakladi, ki govorijo o lepoti vere in nam pričujejo o veri in zaupanju graditeljev in umetnikov davnega časa.

Ta skromni kačipot skozi limburško stolnico Vam želi pomagati, da boste videli in razumeli, kako lahko »kamni« govorijo in kažejo lepoto Božje ustvarjalnosti.

Limburški stolni kapitelj

Zgodovina

V 9./10. stoletju je na gradu na skali živel grof Konrad Kurzbold (umrl je 948). Ob gradu je bila majhna cerkev, posvečena sv. Juriju. Leta 910 je grof v bližini te cerkve ustanovil kanoniški kapitelj. Zgradili so novo, večjo cerkev, ki je bila posvečena leta 1058. Ker je mesto Limburg, ki je bilo na trgovski poti, počasi postalo bogato mesto, so meščani in kanoniki začeli graditi na istem mestu in z istim tlorisom novo, lepšo in višjo cerkev, s štirimi nadstropji. V njenih zidovih so kamni prejšnje cerkve. Zrušili so le toliko, kolikor je bilo potrebno, da so lahko zgradili novo cerkev. Kot ustanovna in župnijska cerkev je bila dokončana in posvečena leta 1235. Za zavetnika je dobila poleg sv. Jurija še sv. Nikolaja, ki je bil zavetnik stare mestne župnijske cerkve.

Arhitekturni stil

Zgradba je delo renške romanike iz časa vladanja cesarja Friderika II. Ladja, korni obhod (ambulatorij), empure in galerije so razporejene med notranjim in zunanjim zidom. Tloris cerkve je v obliki križa. Masivni stebri in horizontalna nadstropja: arkade, empure, triforiji in svetlobna nadstropja so značilni za pozno romaniko. Rebra nimajo nosilne funkcije, kakor jo imajo v drugih podobnih zgradbah.

Ideja zgradbe

S takimi cerkvami so hoteli upodobiti nebesa. Kar bremo v zadnji knjigi Svetega pisma, v Razodetju po Janezu, drži tudi za to cerkev: »Nato sem videl novo nebo in novo zemljo. ... Videl sem tudi sveto mesto, novi Jeruzalem, ko je prihajal z neba od Boga, pripravljen kakor nevesta, ki se je ozaljšala za svojega ženina. ... Obzidje mesta je slonelo na dvanajstih temeljnih kamnih, na njih pa je bilo dvanajst imen dvanajstih Jagnjetovih apostolov.« (Raz 21,1-2.14). Dobro si lahko predstavljamo, kako prihaja cerkev s svojimi sedmimi stolpi od zgoraj, iz nebes. Zunanja barva spominja na okrašeno nevesto. Dvanajst apostolov, kot osnovo naše vere, najdemo v dvanajstih masivnih stebrih. Številne arkade so kakor odprta vrata nebeškega mesta. Si lahko predstavljate, da ste na glavni cesti v tem nebeškem

mestu in gledate vzdolž fasade razkošne srednjeveške zgradbe, v notranjost nebeških stanovanj. Ta vtis nam dajo obhodi na treh ravneh. Najvišji obhod je na četrty ravni, na višini zgornjih oken, zunaj cerkve. Nebeško mesto je polno ljudi: na obeh straneh so upodobitve svetnikov, apostolov in prerokov. Vsi so predhodniki naše vere in nas spremljajo do cilja, ki ga vidimo sredi cerkve, nad oltarjem v križišču glavne in prečne ladje: do Kristusa, sodnika sveta, sedečega na prestolu, levo in desno pa ga spremljata zavetnika cerkve Jurij in Nikolaj. Ta dva zavetnika sta upodobljena tudi na stebrih desno in levo, na zakramentalni hiški in na vhodnem portalu.

Freski v obokih v zahodu prikazujejo veselstvo z »Aqua« (vodo) in »Terra« (zemljo) ter rastlinski svet. Druga freska proti vzhodu, upodablja nadangela Mihaela in Gabrijela, ki kažeta pot v cerkev, kot pot v raj. Prav tako vidimo tam rajske reke Evfrat, Tigris, Geon in Fison.

Stolnica v teku časa

Ustanova kanonikov sv. Jurija je obstajala skoraj 900 let do leta 1803. Med sekularizacijo je bila ukinjena. Šele leta 1827 je bila ustanovljena škofija Limburg. Prej je bilo to področje del škofij Trier, Mainz in Köln. Tako je postala ustanovna in župnijska cerkev sv. Jurija katedrala oz. stolnica. Prva dva škofa sta pokopana v sredini glavne ladje, ostali škofje pa v grobnici v južni prečni ladji. Stolnica ni bila nikoli uničena. Notranjost je bila večkrat spremenjena in preplekana. Pri zadnji veliki obnovi (1975 do 1991) so vse plasti barve temeljno in previdno odstranili in prišli do originalnih srednjeveških fresk. Več kot 70% originalnih poslikav je ohranjenih, gotovo pa so bile barve pred 800 let izrazitejše. V času romantike v 19. stoletju si niso več mogli predstavljati, da je bila cerkev zunaj tako pisana. Zato so odstranili omet. Cerkev so želeli prikazati kakor kamniti grad, ki raste iz skale proti nebu. Šele pri zadnji obnovi zunanosti 1970-1973 so stolnico spet ometali, kakor je bila na začetku. V severni kapeli sv. Valentina je danes kapela Najsvetejšega. To je kraj molitve in tišine. Na oltarju so grške besede za

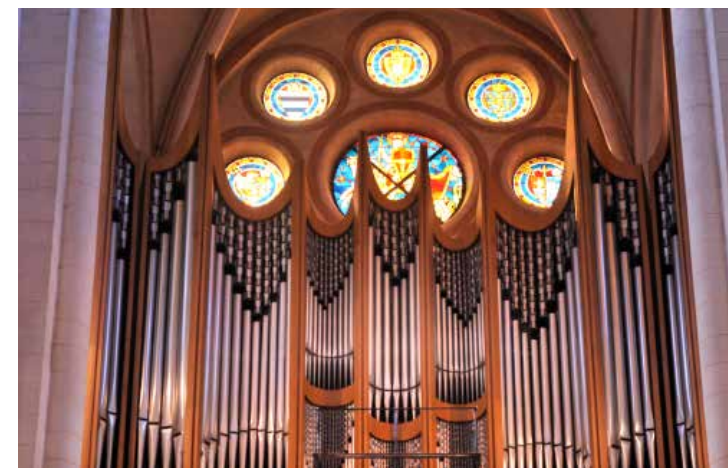

»luč« in »življenje« ter slike popotnih palic apostolov, iz katerih rastejo listki. Tabernakelj in svečnike je naredil prof. Hans Karl Burgeff (+2005).

Notranjost stolnice

V času gotike (1496) so naredili zakramentalno hiško iz lehnjaka. Imela je stopnice, da se je mogel duhovnik povzpeti in shraniti Najsvetejše. Okroglo okno na zahodni strani ima barvno steklo iz leta 1882, na katerem je upodobljen sv. Jurij z zmajem, ki ga obdajajo grbi takratnih cerkvenih in državnih avtoritet.

Orgle iz leta 1978 so iz delavnice Johannesesa Klaisa (Bonn) in imajo 60 registrov in 4306 piščal.

V apsidi so moderna okna Huberta Spierlinga iz Krefel-da iz leta 1993. Spodaj je Jezusovo rojstvo, v prvem nadstropju križani Kristus v luči vstajenja in na vrhu Kristus s knjigo življenja.

Okna v severni in južni stranski ladji je naredil Johannes Schreiter leta 1977. Desno in levo zgoraj nad oltarjem so okna Georga Meistermann (+1990), ki prikazujejo angele z mučilnim orodjem.

V južnem delu prečne ladje je kapela sv. Janeza. Visoko pod obokom je freska sv. Janeza Krstnika. Prvotno je stal sredi južne kapele krstni kamen. Na steni vidimo zanimive freske: Jezus na križu - drevesu življenja, ker sv. krst odpira novo življenje; na drugi strani je starozavezni Samson kot predpoda Kristusa. V kapeli sv. Janeza je grobnica limburških škofov.

Sredi severne stranske kapele je zdaj nagrobnik grofa Konrada Kurzbolda. Prvotno je bila sredi cerkve, kjer je zdaj glavni oltar. Spodnji del je iz 11. stoletja, zgornji del pa iz 13. stoletja, iz časa gradnje stolnice. Grof izgleda mlad, čeprav je bil star okrog 60 let, ko je umrl. Želeli so izraziti vero v vstajenje, v večno življenje, kjer ni več starosti, ampak večna mladost. Isto pomenijo tudi njegove široko odprte oči.